

ULTRAGARSINĖ PATIKRA IR TYRIMAS NĖŠTUMO METU

Ultragarsinis tyrimas 11–13 nėštumo savaitę

Prenatalinė diagnostika – tai įvairių patikros ir diagnostikos priemonių visuma, skirta nustatyti vaisiaus vystymosi patologijai ir patologinei būklei.

Pirmuoju nėštumo laikotarpiu ultragarsinė tyrimas atliekama nuo 11 nėštumo savaitės iki 13 savaitės ir 6 dienų. Tyrimas yra vadinamas ultragarsine patikra ir rekomenduojamas atlikti visoms nėščiosioms. Tyrimas atliekamas gavus žodinį nėščiosios sutikimą.

Diagnostinis ultragarsinis tyrimas nėra žalingas nei vaisiui, nei nėščiajai. Jis atliekamas laikantis visų saugos reikalavimų ir trunka apie 30 minučių. Tyrimo duomenys įrašomi į ultragarsinio tyrimo protokolą.

Gydytojas, ultragarsinio tyrimo metu:

- **patikslins nėštumo trukmę ir numatomą gimdymo datą.** Tai ypač svarbu moterims, kurios tiksliai neprisimena paskutiniųjų mėnesinių datos, kurių mėnesinių ciklas nereguliarus ar kurios pastojo po gimdymo žindydamos.
- **nustatys kiek yra vaisių.** Daugiavaisis nėštumas nustatomas apie 2 proc. pacienčių, pastojusių natūraliai, ir apie 10 proc. po pagalbinio apvaisinimo. Jei nėštumas daugiavaisis, gydytojas nustatys ar kiekvienas vaisius turi atskirą chorioną (placentą) ir vaisiaus vandenų maišą. Jeigu dvynių bendra placenta, reikės išsamesnio ištyrimo ir atidesnės priežiūros;
- **įvertins bei parodys, kad vaisius gyvas.** Deja, bet maždaug 2 proc. pacienčių, atvykstančių šiam tyrimui, nustatomas žuvęs vaisius, nors nebūna jokių simptomų;
- **tirs, ar nėra didžiųjų vaisiaus raidos ydų, ir išmatuos sprando vaiskumą.** Nemažai didžiųjų vaisiaus raidos ydų matomos jau pirmąjį nėštumo laikotarpį.
- **įvertins gimdą ir jos priedus.**

Nerekomenduojama šį tyrimą atlikti nemedicininio tikslu: nuotraukoms daryti ar vaisiaus lyčiai nustatyti.

Jei įtariama, kad yra vaisiaus raidos yda ar kitokia vaisiaus patologija, tyrimas gali būti kartojamas ir nėščioji siunčiama konsultuotis į perinatologijos centrą.

Nepaisant to, kad ultragarsinis tyrimas buvo atliktas pirmąjį nėštumo trečdalį, kitas ultragarsinis tyrimas turi būti atliekamas 18–20 nėštumo savaitę. Jūs turite teisę atsisakyti šio tyrimo, teisę nesužinoti nepalankios prognozės vaisiui, nesužinoti apie vaisiaus raidos sutrikimus ar vaisiaus lyties.

Ultragarsinis tyrimas 18–20 nėštumo savaitę

Ultragarsinis tyrimas, atliekamas 18–20 nėštumo savaitę, rekomenduojamas atlikti visoms nėščiosioms. Tai labai svarbus tyrimas nėštumo trukmei, gimdymo terminui, daugiavaisiam nėštumui nustatyti. 18–20 nėštumo savaitė yra labai palankus laikas įvertinti vaisiaus augimą, jo organų vystymąsi, placentą ir vaisiaus vandenį, vaisiaus raidos sutrikimus.

Tyrimas atliekamas gavus žodinį nėščiosios sutikimą.

Šiuo nėštumo laikotarpiu ultragarsu galima nustatyti daugiau kaip 50 proc. didžiųjų vaisiaus raidos sutrikimų, o kai kurių – net iki 90 proc. Kai kurios vaisiaus raidos ydos gali būti nedidžios, nes jų atsiranda tik vėlesniu nėštumo laikotarpiu ar po gimdymo.

Ultragarsinį tyrimą atlieka gydytojas akušeris-ginekologas. Diagnostinis ultragarsas nėra žalingas nei vaisiui, nei nėščiajai. Tyrimas atliekamas laikantis visų saugos reikalavimų. Tyrimo duomenys įrašomi į ultragarsinio tyrimo protokolą. Ultragarsinio tyrimo protokole pateikiamos tyrimo išvados. Jei įtariama, kad yra vaisiaus raidos ar kitokia vaisiaus patologija, tyrimas gali būti kartojamas ir nėščioji siunčiama konsultuotis į perinatologijos centrą.

Nerekomenduojama šį tyrimą atlikti ne medicininio tikslu: nuotraukoms daryti ar vaisiaus lyčiai nustatyti.

Jūs turite teisę atsisakyti šio tyrimo, teisę nesužinoti nepalankios prognozės vaisiui, nesužinoti apie vaisiaus raidos sutrikimus ar vaisiaus lyties.

Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos „Nėščiujų, gimdyvių ir naujagimių sveikatos priežiūros gerinimas Lietuvoje“ parengtos metodikos „Ultragarsinė patikra ir tyrimas nėštumo metu“ V dalis – Informacija visuomenei.
